

Memorandum

Vergunning Wolf

Onderwerp	Vergunning Wolf
Datum	19-05-2025
Van	5.1.2.e / 5.1.2.e
Aan	Gedeputeerde Staten
Telefoonnummer	5.1.2.e
Team	

Deze notitie gaat in op een aantal incidenten die zich recent hebben voorgedaan rondom de wolf. Hiermee informeren we GS over wat zich heeft voorgedaan en hoe we hier op dit moment mee aan de slag zijn. De notitie eindigt met een tweetal vragen voor GS waarop we graag richting willen.

Achtergrond

De wolf is een beschermde diersoort. De provincie Utrechts is bevoegd gezag als het gaat om het verlenen van een vergunning in het kader van de omgevingswet voor de wolf. Hierbij kan worden gedacht aan een vergunning voor bijvoorbeeld afschot of het vangen van een wolf. In 2024 heeft de Provincie Utrecht een vergunning aangevraagd, om de wolf met ongewenst gedrag GW3237M, negatief te conditioneren. Door nieuwe feiten over het vaderschap is na de zomer geconcludeerd dat de vergunning niet houdbaar was en is deze vergunning ingetrokken.

5.2.1

5.2.1

5.2.1

5.2.1

Inmiddels hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan:

- 1) Provincie Gelderland heeft een vergunning afgegeven voor het afschieten van een wolf die een hardlooper heeft gebeten in het park Hoge Veluwe. Afgelopen vrijdag 16 mei heeft de rechter bepaald dat de provincie de wolf mag doden. Hierbij heeft de provincie gebruik gemaakt van de interventierichtlijn zoals vastgesteld met het IPO Wolvenplan. We hebben contact met de provincie Gelderland en hebben ook de vergunningsaanvraag van hen gekregen.

- 2) Afgelopen weken kregen we van de rentmeester van Den Treek signalen dat een wolf mensen te dicht benaderde. Naar aanleiding van deze signalen is geen actie ondernomen omdat ze weliswaar ongewenst zijn, maar niet zodanig dat daaruit direct actie diende voort te komen.
- 3) Incidenten afgelopen twee dagen op de Utrechtse Heuvelrug.
Bij de incidenten is voor het eerste gebruik gemaakt van de werkwijze bij incidenten die is geagendeerd voor het bestuurlijk overleg van 11 juni aanstaande.

Zondag 18-5 (piketdienst is ter plaatse geweest)

Wolf benadert man en kind in Zeist bij een crossbaan

Kort samengevat: man is met kind bij de crossbaan in Zeist. Man ligt op de grond en neemt foto's van het kind vanaf een liggende positie. Wolf benaderde de man in totaal 3 maal. De eerste keer lag hij op de grond en naderde de wolf hem tot op een meter. De tweede keer was ongeveer 10 seconden na de eerste keer. De derde keer naderde de wolf tot ongeveer 5 meter.

Bewijsmateriaal: piketdienst heeft verhaal opgeteld en filmpje waarvan is vastgesteld dat het filmpje zondag is gemaakt op plek waar het incident heeft plaatsgevonden)

Maandag 19-5 ochtend (piketdienst is ter plaatse geweest, wordt later nog verhaal opgetekend)

Wolf benadert familie in Den Treek Leusden, familie wordt onder begeleiding van BOA naar parkeerplaats gebracht (nog geen nadere gegevens, die moeten nog volgen)

Maandag 19-5 middag (piketdienst is ter plaatse geweest)

Incident Den Treek Leusden, relaas van piketdienst: *Omstreeks 13u waren slachtoffer en getuigen aan het praten bij bankje aan de Kerkweg bij het Vogelwater op Den Treek. Hierna vervolgde het slachtoffer haar weg richting het noorden om een rondje om de plas te wandelen. Na 50-60m kwam wolf uit de bosjes. Mevrouw bleef rustig en besloot groot te maken en terug te lopen naar het bankje, want daar waren mensen. Op het moment dat mevrouw lawaai maakte ("HELP! WOLF!") kwam de wolf pas echt naar haar toe en 'beet'. Ze omschreef het alsof het een hond is die toenadering zoekt. Toen ze terug was bij het bankje hebben de getuigen 112 gebeld. Hierna heeft de wolf nog even om hen heen gecirkeld.*

Bewijsmateriaal: er is een DNA-swab gemaakt van de wond (was echter al uitgespoeld) en de broek van de vrouw is meegenomen om te onderzoeken op DNA. Verder zijn er foto's genomen van de wond. Aan BIJ12 is gevraagd om een spoedanalyse van het DNA materiaal. Op dit moment weten we niet wanneer we de uitslag hiervan kunnen verwachten. Dat gaan we na.

De duiding van de incidenten door de Zoogdiervereniging heeft nog niet plaatsgevonden. Daarbij speelt nog de discussie of de gemeente of de provincie de kosten voor de duiding betaalt.

Interventierichtlijn

In het IPO wolvenplan is de interventierichtlijn opgenomen. In de richtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen een probleem situatie en een probleem wolf. Op basis hiervan kan eventueel een vergunning voor bijvoorbeeld het doden van een wolf, vangen van een wolf (om te zenderen) of negatief conditioneren van een wolf. Uit die onderbouwing moet blijken dat a) een wettelijk bepaald belang in het geding is, (b) de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan en c) dat er geen bevredigende alternatieve oplossingen voorhanden zijn. Ook moet worden onderbouwd wat het te verwachten effect is van de maatregel.

Gedrag wolf	Oorzaak	Inschatting	Maatregel en doel	Situatie
e	Wolf benadert actief en bewust meermaals mensen binnen 30 meter* en lijkt geïnteresseerd in mensen.	Divers; Mogelijk sterke voedsel-conditionering en gewinning. Hond kan een trigger zijn.	Kritieke situatie Kans op gewinning en uiteindelijk agressief gedrag en letsel mens.	Probleemsituatie
		Als provincie of burgemeester in overleg met deskundigen vaststelt dat aversie conditionering niet werkt of praktisch niet uitvoerbaar is: 'probleemwolf'.	Aanwezigen bespreken met hulpdiensten of hun inzet nodig is. Maatregelen verantwoordelijke provincie of burgemeester: • opsporen en vergunningsverleningstraject voor verjaging (actieve afschrikking); • publiek waarschuwen niet te voeren; • situatie monitoren; • eventueel gebied (tijdelijk) afsluiten voor bezoekers. Aanwezigen schakelen hulpdiensten in indien nodig. Maatregelen verantwoordelijke provincie of burgemeester: • vergunningverleningstraject om probleemwolf uit de populatie te verwijderen; • situatie monitoren; • indien fysiek contact: DNA-afname en -analyse. Doel: voorkomen nieuwe incidenten, behouden openbare veiligheid. Bij acute veiligheidssituatie wolf doden op last burgemeester, op grond van de Gemeentewet.	Probleemwolf
f	Wolf reageert defensief (passief agressief) op mensen bij verstoring (bijvoorbeeld tijdens eten van prooi) en vlucht niet meteen of doet schijnaanvallen, zonder mensen gericht te benaderen.	Normaal gedrag Afhankelijk van karakter-eigenschappen individu. Verdediging van prooi.	Gevaarlijk Publiek waarschuwen om niet in de buurt van de wolf te komen. Voor incidenteel verjagen van eigen terrein door de rechthebbende is geen omgevingsvergunning nodig. Eventuele provinciale maatregelen: • publieksvoorlichting over voeren, lokken en benaderen.	Geen probleemsituatie

Gedrag wolf	Oorzaak	Inschatting	Maatregel en doel	Situatie
g	Wolf reageert actief agressief op mensen bij verstoring en valt mensen aan.	Normaal gedrag, maar problematische situatie. Verdediging van prooi, wolf voelt zich bedreigd en neemt initiatief tot aanval.	Gevaarlijk Aanwezigen bespreken met hulpdiensten of hun inzet nodig is. Voor incidenteel verjagen van eigen terrein door de rechthebbende is geen omgevingsvergunning nodig. Maatregelen verantwoordelijke provincie of burgemeester: • publiek waarschuwen om niet in de buurt van de wolf te komen, door betrokken overheden en eventuele terreineigenaren; • vergunningsverleningstraject om wolf te verjagen (actieve afschrikking door conditioneren) met als doel wolf 'bang' te maken voor mensen; • eventueel gebied (tijdelijk) afsluiten voor bezoekers.	Probleemsituatie
		Als provincie of burgemeester in overleg met deskundigen vaststellen dat aversie conditionering niet werkt of praktisch niet uitvoerbaar is: 'probleemwolf'.	Aanwezigen schakelen hulpdiensten in indien nodig. Maatregelen verantwoordelijke provincie of burgemeester: • situatie monitoren; • publiek waarschuwen om niet in de buurt van de wolf te komen, door betrokken overheden en eventuele terreineigenaren; • vergunningsverleningstraject om probleemwolf uit de populatie te verwijderen; • eventueel gebied (tijdelijk) afsluiten voor bezoekers. Doel: voorkomen nieuwe incidenten, behouden openbare veiligheid.	Probleemwolf
h	Wolf reageert agressief op mensen zonder provocatie; wolf doodt mens.	Extreme gewinning, mogelijkheid op honds-dolheid of onbekende oorzaak.	Gevaarlijk Aanwezigen schakelen hulpdiensten in indien nodig. Maatregelen verantwoordelijke provincie of burgemeester: • vergunningverleningstraject om probleemwolf uit de populatie te verwijderen; • situatie monitoren. Doel: voorkomen nieuwe incidenten, behouden openbare veiligheid. Voor doden wolf is omgevingsvergunning nodig. Daarin zal onder andere moeten worden aangetoond dat de wolf zonder aanleiding agressief gedrag vertoont, behalve bij ingrijpen door de burgemeester in een noodsituatie.	Probleemwolf

* **Vluchtafstand:** wolf laat mensen toe <30 meter of benadert zelf tot <30 meter. Het gaat om situaties waarin de mens herkenbaar is voor de wolf, dus bijvoorbeeld niet om auto's, gebouwen en hoogzitters. In het stroomschema staat enkel de actieve vorm: wolf nadert, maar de afstand <30 meter is in beide gevallen een criterium om tot gerichte interventie over te gaan. Oorzaak van het gedrag en toe te passen maatregelen zijn per geval te beoordelen.

Hierboven het deel van de interventierichtlijn dat nu mogelijk van toepassing is op de huidige Utrechtse situatie. Namelijk e en h. Beide zijn ook gebruikt in de vergunningaanvraag van de provincie Gelderland. Waarbij h naar verwachting van toepassing is op de het tweede incident op 19 mei.

4.1.4

4.1.4

4.1.4

4.1.4

4.1.4	
4.1.4	
4.1.4	